

Проект до 90-річчя Одещини та 160-річчя с. Слов'яносербка. Історична спадщина рідного краю.

«Той, хто не знає минулого, - не вартий майбутнього».

У час, коли національно-культурне відродження нашого народу в незалежній Українській державі стало реальністю, все більше зростає інтерес до історичного краєзнавства. Очевидно, що без знання рідного краю годі говорити про національну гідність, самовідданість, національний менталітет.

Святе відчуття Батьківщини і рідної землі починається саме з рідного краю, свого села чи міста, вулиці, своєї домівки, де людина народилась і виросла, де пройшло її дитинство.

Слов'яносербка – мій рідний край. Маленька частина моєї України, моєї Батьківщини. Наймалювничіше та найпрекрасніше місце на всьому світі . Одеська область Роздільнянський район село Слов'яносербка – це і є моя маленька Батьківщина. Як і кожний населений пункт Слов'яносербка має свою історію і ця історія нерозривно пов'язана з історією України вцілому.

Для кожного із нас Батьківщина починається з порога рідної хати, із свого рідного села, де пройшло дитинство, починалася юність. А села, - вони, як і люди, мають свої біографії. У кожного вона своя - неповторна. Сьогодні наша розповідь про село Слов'яносербка. Це село невелике за географічними даними, але для багатьох воно – дорога серцю маленька батьківщина.

Село Слов'яносербка засноване у 1862 році переселенцями з села Сербки теперішнього Комінтернівського району. Одними з перших переселенців була сім'я Івана та Анастасії Карпенко та їх троє дітей.

В довіднику «Список населенных мест Херсонской губернии» на 1896 рік село Слов'яносербка значиться у складі Малаештської волості, Тираспільського повіту. Село розташоване при балці Бурсук, складалось з 143 дворів мешканців було 1250.

Село розташоване за 32 км на південний захід від районного центру Великомихайлівки і за 14 км від залізничної станції міста Тираспіль.

Неподалік села розташований пункт пропуску через Молдавсько-Український кордон «Слов'яносербка - Близній Хутір».

Станом на 2020 рік у селі Слов'яносербка зареєстровано 787 жителів.

Територія колишньої Слов'яносербської сільської ради складає 5335 га землі, в т. ч. 3787 га орної, на якій працюють сільхозпідприємства : ТОВ « Сербське», СГ «Джерело», ТОВ ВКФ «Інтерцентрлюкс», ПП « Левченко», ФГ «Дмитро Сергійович».

Вищезазначені підприємства спеціалізуються на вирощуванні зернових і технічних культур, а також займаються тваринництвом.

Під час революції 1905 року в Слов'яно-Сербці розповсюджував нелегальну літературу вчитель М. Волков. Під його впливом селяни часто збирались і говорили про розподіл землі, поміщицького майна. За розповсюдження революційної літератури вчителі школи Я. Д. Андреев і М. С. Скульський були заарештовані у березні 1906 року.

Радянська влада в Слов'яносербці встановлена в січні 1918 року. В роки громадянської війни жителі села М.Г. Дудник, П.А.Грушовенко, Н.Ф.Сокоренко, Ф.Г.Шевченко, А.Г.Дорош та багато інших воювали за радянську владу в кавалерівській бригаді Г.І. Котовського.

Одним з організаторів комітету незаможників у червні 1920 року був колишній матрос крейсера «Аврора» С. Н. Нумерований, який його і очолив

В околицях села Слов'яносербка розкопано 3 кургани з похованнями доби бронзи (II — початок I тисячоліття до н. ери). У двох з них знайдено: Епоха бронзи- поховання; Середньовічні поховання. В одному з них: Золоту монету візантійського імператора Іоанна II Комніна (1113-1143 рр.)

Уродженцю Слов'яносербки Семену Кузьмичу Осадчому, який в складі інтернаціональної бригади брав участь у боях з франкістськими фашистами в Іспанії, у 1938 році посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу – він здійснив перший в світі танковий таран, в його честь названа одна із вулиць його рідного села.

Семен Кузмич Осадчий (1904 – 1936) - учасник громадянської війни в Іспанії 1936-1939 років, командир танкового взводу іспанських республіканських військ , лейтенант, Герой Радянського Союзу.

29 жовтня 1936 року брав участь в першій в світі танковій битві і в цьому ж бою зіштовхнув своїм Т-26 в балку італійську танкетку «Ансальдо», зробивши перший в світі танковий таран.

БІОГРАФІЯ

Семен Осадчий народився в 1904 році в Бесарабській губернії в сім'ї робітника. Українець.

Проживав в селі Слов'яносербка (нині Роздільнянського району Одеської області України). Після закінчення початкової школи і залізничного училища працював слюсарем депо станції Роздільна.

У 1926 році Семена Кузмича Осадчого закликали в РККА, під час служби він закінчив бронетанкову школу. У 1928 році вступив у ВКП(б).

У 1936 році брав участь у громадянській війні в Іспанії. 29 жовтня 1936 року брав участь в першій в світі танковій битві в складі роти Поля Армана у населеному пункту Сесен'я (30 км на південь Мадрида). У цьому бою лейтенант Осадчий, прозваний воїнами-інтернаціоналістами «Симон», зіштовхнувши своїм Т-26 в балку італійську танкетку «Ансальдо», здійснив перший у світі танковий таран. У бою був поранений, але залишився в строю.

3 листопада 1936 року екіпаж лейтенанта Осадчого знищив в бою дві артилерійські батареї і шість кулеметних точок, його взводом було винищено понад 200 чоловік піхоти. У цьому бою прямим попаданням снаряда Семену Осадчому відірвало обидві ноги. 13 листопада 1936 року він помер у Мадридському госпіталі від гангрені.

Постановою Центрального Виконавчого Комітету СРСР від 31 грудня 1936 року « За зразкове виконання спеціальних завдань Уряду щодо зміцнення оборонної могутності Радянського Союзу і проявлений в цій справі героїзм» Осадчому Семену Кузмичу було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

НАГОРОДИ: Звання Героя Радянського Союзу; орден Леніна.

ПАМ'ЯТЬ: На честь Героя названа вулиця і школа в селі Слов'яносербка.

У 1940 році указом Президії Верховної ради СРСР село Слов'яносербка увійшла до складу Української РСР.

Вранці 22 червня 1941 року наші прадіди, діди, батьки, брати і сестри тримали сумну звістку: ПОЧАЛАСЯ ВІЙНА.

Війна... Страшна війна минулого століття, пекуча рана, яка болить досі чи не кожній родині в Україні. Україна була одним із театрів, де відбувалися найзапекліші бойові дії Другої світової.

Для України ціна тієї перемоги жахлива – мільйони людських життів, зруйнована економіка.

Кожен другий воїн поліг у боях , кожен другий з тих, хто залишився у живих, був поранений.

Війна охопила всю територію України, не обминула вона й нашого села.

Під натиском переважних сил противника , а точніше германських і румунських військ , 8 серпня 1941 року Червоною Армією було залишене місто Тирасполь.

13 серпня, ворожі війська зайняли села Незавертайлівка біля Кучурганського лиману, для нас почався період окупації. В середині жовтня 1941 року території колишньої Бесарабії і частина України, в тому числі і територія нашої сільської ради, увійшли в склад так званого Губернаторства Трансністрія зі столицею в місті Одеса – увійшли в склад так званої «Великої Румунії» (ідея максимального розширення кордонів Румунії).

В 1941 – 1944 роках село було окуповано румунами .

Неможливо собі уявити скільки страждань і переживань відчули учасники і сучасники самої страшної із війн, відібравши десятки мільйонів життів, не тільки військових на полях битви, але й ні в чому не винних мирних жителів, старих і малих, знищених фашистськими і румунськими катами. На окупованих територіях царили пограбування і насилля. Окупанти грабували жителів села, відбирали в них останнє, розграбували колгоспне майно.

Окупація продовжувалась більше 970 днів і ночей. Окуповані території повернулись під контроль Радянського Союзу в 1944 році в ході Яско-Кишинівської операції. На Тираспільському напрямленні наші війська з боями рухалися вперед і зайняли районний центр Молдавської РСР Слободзея Молдавська, а також зайняли більше 100 інших населених пунктів, в тому числі крупні населенні пункти: Касіль, Плоску, Слов'яносербку, Гребеники та ін..

Довгоочікуване визволення села Слов'яносербки прийшло 11 квітня 1944 року о 4 годині ранку. В результаті Одеської наступальної операції проведеної військами 2-го і 3-го Українських фронтів. Командуючий Генерал Армії Р.Малиновський. Безпосередню участь за визволення села приймали 19-та і 107-ма стрілецькі дивізії, а також 3-тя танкова бригада. Жителі Слов'яносербки також брали участь у визволенні свого рідного села.

В роки Другої світової війни на різних фронтах воювали з ворогом 120 жителів нашого села , 63 з них загинули, 54 учасника війни були нагороджені орденами та медалями .

Воїни нашого села , які не загинули в роки Другої світової війни:

Списки воїнів загиблих у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років,які захороненні в братській могилі села Слов'яносербка.

М-р. Хавкин И. Г-в. М-р. Щербаков П.И. Ст.л-т. Горев В.И. Л-т. Голиков
В.А. Л-т. Сербул И.И. Л-т. Голикова В.И.

Гв.Мл. Л-т. Баштынская Ф.Д. Мл.л-т. Васильев В.К. Мл.л-т. Гриценко И.Ф. Ст.с-т. Пряхин
П.М. С-т.Данилов К.Я. Мл.с-т. Нагорный В.И.

Ефр.Сахаров П.К. Гв.р-й. Шлеханов В.В. Гв.р-й. Дробот И.В. Р-й. Алтунин
С.В. Р-й. Арцев С.И. Р-й.Бойко М.Х.

Р-й. Белецкий А.А. Р-й. Бугай Е.К. Р-й. Бездольный И.М.

Р-й. Вradiй В.З. Р-й. Вичерский Н.Н. Р-й. Волощук В.М.

Р-й.Вьюговский А.И. Ст-на.Коваленко И.М. Р-й. Голубев И.А. Р-й. Голуб
И.С. Р-й.Гнитев А.П. Р-й. Добролюбов В.Т.

Дронин А.Г. Давыдов И.Я. Запорожец И.С.

Исланов А.И. Колисниченко И.И. Крыгин А.С.

Качанов К.А. Калабухов П.Д. Лубинский Т.И.

Мальсовский П.С. Мордвинкин С.Ф. Майстров В.Ф.

Нумерованный И.Е. Оснач Л.А. Поляков В.П.

Ризанов Н.И. Савченко П.И. Степанов П.М.

Савченко Н.И. Ставер П.И. Сухинов А.И.

Синченко П.Т. Саев В.О. Трофименко П.П.

Тавадзе Н.И. Трусковин М.В. Уценко Г.В.

Шапарь Л.П.	Щербина В.А.	Юлаев М.С.
Ефиновский В.М.	Щербаков П.И.	Бондаренко П.Ф.
Быков В.И.	Вайбер И.М.	Вегарчук П.П.
Добролюбов И.Т.	Довбушт А.Г.	Калиниченко И.И.
Кирильчук М.С.	Круценко М.П.	Куценко М.П.
Лунин	Молчанов П.С.	Пономарев Д.Ф.
Ситков К.М.	Л-т. Бобичев Г.И.	Л-т. Павлюк А.А.
Р-й.Мовчан М.С.		

Ось настала тиша, прийшов на нашу землю мир довгожданий, вистражданий, оплачений найвищою ціною людського життя. Чимало наших односельців не повернулися в свої домівки. Їхні імена також викарбувані на меморіальній дошці біля братської могили.

Списки воїнів-односельців загинутих в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 р.р. по Слов'яносербській сільській раді.

Герой Родянського союзу Осадчий С.К.(в Іспанії-1937р)

Гаркавенко Г.Ф.	Гоцелюк Т.	Музыка А.З.	Вчина А.З.
Кухтик Г.Н.	Мельниченко И.И.	Мельниченко М.И.	Лыс М.К.
Заднипряный Ф.Г.	Дорош М.П.	Матенко Н.Н.	Ольченко Д.Н.
Карпенко А.Г.	Слынченко З.Б.	Осадчий А.А.	Шемянский Ф.С.
Грушенко Н.Н.	Матенко И.Ф.	Караманов А.А.	Смолинский Е.К.
Смолинский К.А.	Сикалов С.В.	Сикалов Я.В.	Сикалов И.В.
Сикалов К.В.	Трофимов Н.И.	Михайлов М.К.	Михайлов С.К.
Кононенко Н.В	Кононенко П.В.	Кононенко С.В.	Кононенко Ф.М.
Шевченко И.Х.	Данилов О.С.	Тимофеев М.Г.	Мамчур Н.Р
Шевченко Ф.С.	Поздняков Е.К.	Иванов С.С.	Белый Г.Т.
Кононенко Н.Г.	Иванов А.П.	Шимановский А.Г.	Шимановский В.Г.
Глынский Е.К.	Наврачук Г.З.	Калич К.Д.	Осадчий С.К.
Глынский И.К.	Карпенко И.Ф.	Чумак И.К	Гаркавенко В.Ф.
Гаркавенко М.Ф.	Вчина Д.Г.	Згордан Е.И.	Музыка Т.В.

Полищук А.Е.	Заднипряный А.Г.	Чумак А.А.	Сокоренко В.П.
Богачук А.М.	Матенко М.Ф.	Шемянский М.С.	Гарбуз Л.В.
Чернега Л.О.	Карпенко И.К.	Дьяченко И.П.	Головченко Л.В.
Заровный П.С.	Борута И.Н.	Похила Я.С.	Заровный А.М.
Коваленко Н.И.	Киркота А.А.	Наврачук В.П.	Кирьяк А.И.
Коптюк А.Н.	Приборщенко Ф.И.	Головченко Т.Д.	Головченко Д.В.
Дудник П.И.	Музыка И.В.	Слюсаренко П.К.	Кухтик М.Р.
Кухтик Н.Р.	Гаркавенко И.Ф.	Кожевин Ф.С.	Любенко Г.М.
Юров В.Н.	Верстов Ф.М.	Музыка К.В.	Иванов С.С.
Дмитренко С.Р.	Трофимов Н.И.	Чумаченко С.Г.	Шевченко И.Х.
Мамчур Р.М.	Караманов И.Ф.	Караманов В.Х.	Мамчур С.Н.
Левченко Г.К.	Караманов К.С.	Иванов М.П.	Солодкий Г.И.
Гавриленко П.М.	Гавриленко Д.М.	Тимофеев А.Г.	

Фото воїнів, які загинули у роки другої світової війни.

В роки війни в нашому селі діяв шпиталь ,який знаходився на сьогоднішній вулиці Шкільна у будинку 42. Померлих від ран воїнів хоронили на сільському кладовищі.

Зі спогадів жительки Кухтик Ганни Григорівни в 1953-1954 роках було пере захоронення воїнів з сільського кладовища в братську могилу, яка була розташована в центрі села по вулиці Шкільна неподалік кладовища та церкви.

В 1955 році на десятиріччя перемоги був встановлений обеліск на братській могилі силами жителів села.

На світлині Кухтик Г.Г.,Матенко М.М, Чернега В.Л.

9 травня 1955 року.

В 1972 році був поставлений пам'ятник ,який був виготовлений з бетонних плит. За даними звіту голови виконавчого комітету Слов'яносербської сільської ради Чернеги Петра Леонтійовича за 26 жовтня 1972

року: «В селі Слов'яносербка поставлений пам'ятник надгробник загиблим воїнам за визволення з трьох фігур скульптора Фішера за кошти колгоспу «Радянська Україна». Зроблені меморіальні дошки загиблих воїнів за визволення нашого села і загиблих воїнів односельців в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.- за рахунок збору коштів з жителів сіл Слов'яносербка, Антоно-Ковач, х. Олег» (які були підпорядковані Слов'яносербській сільській раді)

Постійно учні, трудовий колектив місцевої школи, працівники сільської ради та сільського будинку культури і бібліотеки здійснюють догляд та ремонт пам'ятника і прилеглої до нього території. На святкування Дня Перемоги та визволення села, щороку збирається все село, щоб вшанувати пам'ять загиблих воїнів та односельців, які загинули, захищаючи Вітчизну, ветеранів, які повернулися живими та відбудували зруйноване окупантами село, незважаючи на поранення, бралися за будь яку роботу, щоб відбудувати мирне життя.

Фото ветеранів, які залишилися в живих на кінець 80-тих років.

У 2014 році по Слов'яносербській сільській раді залишилось живими лише два ветерана Великої Вітчизняної війни – це Кір'яков Василь Олексійович та Буценко Григорій Власович. За станом здоров'я вони не змогли бути присутніми на мітингу зі святкування Дня Перемоги. Тому ініціативна група на чолі з сільським головою Батуріним І.М. привітала їх за місцем проживання.

З роками меморіальні дошки з викарбуваними прізвищами загиблих воїнів під дією природних умов руйнувалися. За ініціативи сільського голови Батуріна І.М. та депутатів сільської ради було прийняте рішення про реконструкцію пам'ятника. А саме: замінити меморіальні дошки на сучасні гранітні плити, обкласти плиткою постамент пам'ятника та могили. В 2014 році було розпочато реконструкцію. До святкування 70-ї річниці Перемоги у 2015 році всі ремонтні роботи були завершені.

Церква Іоана Богослова.

Будівництво церкви на території с.Слов'яносербки було розпочато в 1898 році на кошти прихожан. Завершено будівництво у 1901 році, але постійні служби почалися в 1905 році. Найбільше на храм пожертвував місцевий житель Максим Чумак. За його рахунок побудували дзвіарню, а також купів храм. Він заложив у банку триста десятин своєї землі і всі гроші, що мав, віддав як благодійний внесок на церкву. І так і не діждався почути дзвін з дзвіарні, на яку він дав гроші, Максим Чумак помер. Він похований в родинному склепі, який сам збудував на території кладовища. Першим священиком в храмі був Іван Іванович Мельников. Слідуючим після Мельникова настоятелем був Матвій Іванович (прізвище не встановлено), хоча він служив досить довго. В 1938 році його репресували разом з іншими «політичними» з села, а церкву закрили. В приміщенні церкви розмістили магазин.

Під час війни, в 1942 році її відремонтували, оновили зовнішній вигляд, зробили красивий іконостас, був присланий священик Малай (із Молдови), який відновив службу. Богослужіння продовжувалося до 1944 року.

З 1944 року по 1961 рік священиком був отець Дмитрій.
церква знову була закрита.

використовували під клуб та сільську бібліотеку.

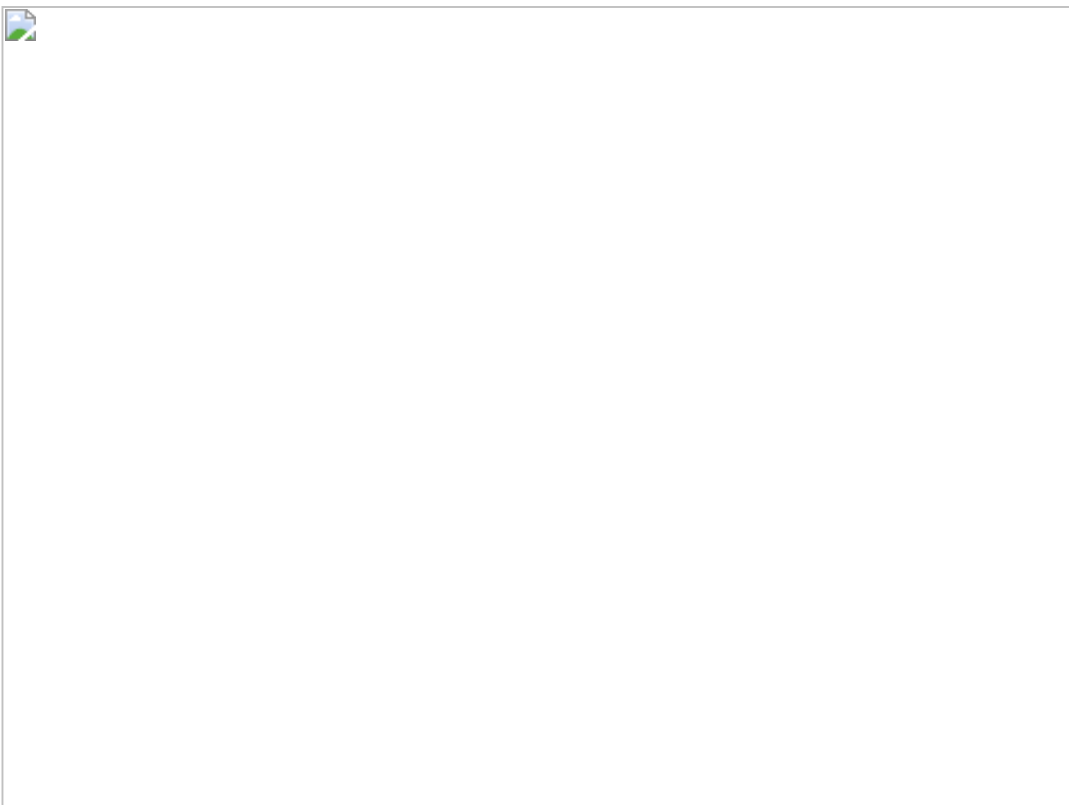
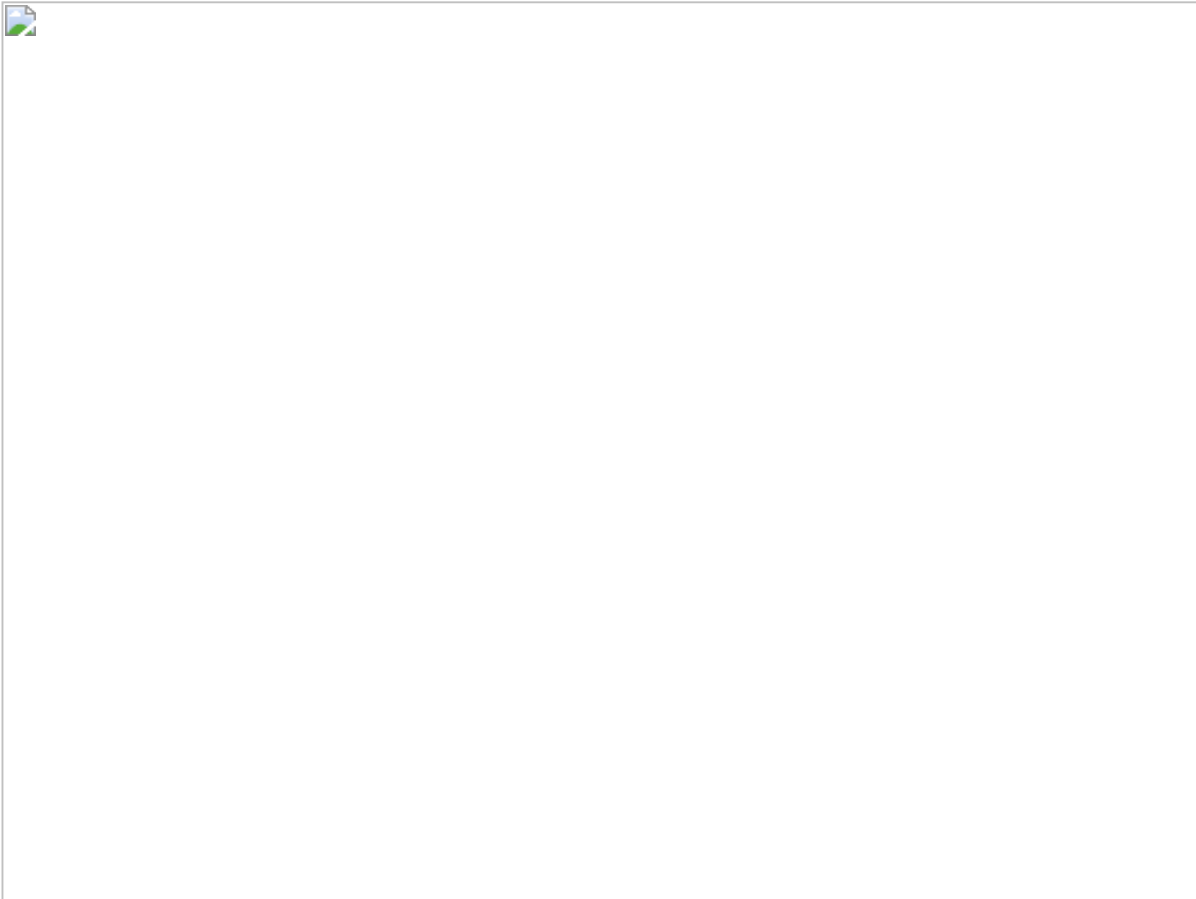
села, на яку приїхали благочинний Микола Чулей і священик Василь Сличко, церква була передана віруючим. З 1993 року по сьогоднішній день проводиться Богослужіння в храмі Іоана Богослова. На сьогоднішній день священнослужителем храму є отець Сергій Скридоненко. За його ініціативи та за допомогою небайдужих громадян проводиться капітальний ремонт приміщення храму: оновлено покрівлю, замінено вікна та двері, підключено до центрального водогону тощо.

26 жовтня 2017 року відбулася важлива подія в духовному житті Слов'яносербки. Погожого ранку біля храму було велелюдно. Чимало жителів села хотіли стати свідками і безпосередніми учасниками цієї урочистої миті. Біля підніжжя храму виблискували купола та хрести – символ християнської віри та духовності. Освячення куполів та хрестів проводив Владика Олексій митрополіт Балтський і Ананьївський. Виготовлення та встановлення куполів здійснено за благодійні кошти місцевих підприємців. Духовне відродження нації – запорука міцного й здорового суспільства. А для самого священника найбільшою нагородою є те, що духовна споруда відновлюється і на ній вже засяли куполи.

У 1961 році

Приміщення церкви

На початку 1990 року під час сходки

Школа.

Перша історична згадка про школу в нашому селі сягає далекого 1896 року. По даним архівної довідки, яка була надіслана Державним Архівом Херсонської області, в с. Слов'яносербка Тираспольського уїзду на 1896 рік діяла школа на 40 учнів віком від 9 до 16 років (33 хлопчика і 7 дівчаток). Це була церковно – парафіяльна школа, збудована на кошти громади. Населення становило 1260 чоловік. У 1898 році була збудована земська школа, у якій навчання тривало чотири роки. Учні вчилися писати, читати, рахувати, вивчали Закон Божий. Приміщення земської школи було розділене на дві половини: класну кімнату і житло вчителя. У класах стояли парти, посередині – учительський стіл, на великій стіні висіла дошка. Учні писали рисіками на грифельних дошках і лише учням 4 класу дозволялося писати ручками. У 1936 році початкова школа у нашому селі була переформована у семирічну школу. Навчання проводилося у дві зміни. Перед війною 1938 – 1939 рр. директором школи був Жирновський (ім'я та по батькові не відомі, він був приїжджим). Довго він на цій посаді не затримався і його змінив з 1939 - 1941 роки Салтановський Микола Тимофійович. Пропрацював він три роки. У роки Другої світової війни у приміщенні школи був розміщений військовий шпиталь. З 1944 по 1945 р. директором школи був Конюхевич Андрій Михайлович. З 1945 – 1946 р. заступив на посаду директора школи Йовенко Павло Миколайович. З 1946 року у школі навчалися учні 1 – 7 класів, не вистачало приміщень, тому було проведено добудову школи. З 1946 по 1953 рік на посаді директора був Бліднюк Іван Микитович. До 1953 року школа була з семирічним терміном навчання, а з 1953 року до 1996 року – Загально Освітня Школа I- II ступенів. З 1956 року на місце директора школи був призначений Шевчук Сергій Сельвестрович, який пропрацював до грудня 1980 року. До 1976 року школа розміщувалась у п'яти приміщеннях, які були збудовані до революції (1918р.) і в довоєнний час. А з весни 1975 року розпочали будівництво нового приміщення школи. Всього в школі навчалось до 1975 року 240 учнів, школа працювала в дві зміни. В 1976 році будівництво закінчилося і учні почали навчатися в одну зміну. Після Шевчука С.С. директором школи був Осадчий Микола Григорович, який приступив до роботи в 1981 році і пропрацював до 1991 року. Він вніс вагомий внесок у реконструкцію школи та навчально – виховний процес.

В 2001 році було закінчено будівництво нового типового приміщення одинадцятирічної школи на 198 місць. Початок будівництва цієї красуні – новобудови 1990 рік. Це рік, коли керівником місцевого господарства був Михайло Сергійович Вишняков, а директором школи – Осадчий Микола Григорович. 29 вересня 2001

року відбулося урочисте відкриття школи, директором якої з 1991 року працює Будковська Валентина Андріївна.

Сільська бібліотека.

Дата заснування — 1953 рік. Перший запис в інвентарній книзі зроблений 20 березня 1953 року.

З кожним роком бібліотека поповнювалася літературою і через 10 років її [книжковий фонд](#) вже становив близько 6000 екземплярів.

Минали роки, збагачувався фонд бібліотеки різною літературою, зростала кількість читачів, змінювалися завідувачі бібліотеки. Першими бібліотекарями були Кучер Галина та Приборщенко Пелагея. Другою була Осадча Олена Сергіївна, яка прийняла бібліотеку в 1954 році. Вона пропрацювала чотири роки. В 1958 році бібліотеку прийняла Дубровіна Мотря Федорівна. У серпні 1960 року завідувачкою бібліотеки — філії було призначено Приборщенко Тамару Андріївну, яка пропрацювала в бібліотеці 31 рік. Невеличка кімната бібліотеки знаходилась в приміщенні старого клубу по вулиці Осадчого. В селах Антоно-Ковач та Олег працювали бібліотечні передвижки. В 1968 році бібліотеку перенесено в інше приміщення по вул. Молодіжна.

Нове приміщення для бібліотеки:

В 1990 році її перенесли в новий [будинок культури](#). З 1991 року по теперішній час працює Левченко Людмила Володимирівна завідувачкою бібліотеки-філії. На сьогоднішній день [бібліотека](#) має світлі й привітні кімнати, в яких у 2009 році був зроблений основний ремонт силами завідувачки бібліотеки. В 2012 році був проведений поточний ремонт бібліотеки, замінені вікна на пластикові. Місце знаходження бібліотеки дуже зручне, вона розташована в центрі села.

Сьогодення бібліотеки-філії[:

Бібліотечне життя у селі Слов'яносербка активізоване. Бібліотека бере активну участь у різних акціях, конкурсах, соціологічних дослідженнях. Велика увага приділяється виховній роботі з дітьми та молоддю, змістовному проведенню дозвілля різних категорій користувачів. При бібліотеці діє читацький клуб за інтересами «Літературна читальня» з 2010 року. В бібліотеці проводяться масові заходи, до яких залучаються учні Слов'яносербського [НВК](#), активні читачі б — ки, члени клубу «Літературна вітальня» та колектив будинку культури. Бібліотека тісно співпрацює із школою, дитячим садком, [будинком культури](#), [сільською радою](#). У тісній співпраці із сільським будинком культури, сільською радою, сільською школою зроблено багато справ, які активізують інформаційне, культурно — просвітницьке життя членів громади. Велика робота ведеться для розвитку краєзнавства. За участі бібліотекаря Левченко Л. В., колективу БК та [активістів](#) була проведена клопітка робота для заснування краєзнавчої кімнати, яка діє при сільському будинку культури.

У 2011 році Слов'яносербська б/ф посіла III місце у огляді — конкурсі «Спільна діяльність бібліотек і клубів області в Рік української Першокниги» на районному рівні. У 2014 році Слов'яносербську б/ф та Слов'яносербський будинок культури було нагороджено грамотою від Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської ОДА за 2 — е місце в огляді — конкурсі „Спільна діяльність бібліотек, клубних закладів і краєзнавчих музеїв області як шлях патріотичного виховання" в номінації: « З чого починається Батьківщина».

У 2015 році спеціальним [дипломом](#) відзначено Слов'яносербську сільську бібліотеку — філію Великомихайлівської ЦБС — «За об'єднання творчих набутоків бібліотек, музеїв, клубних закладів та популяризацію творів військово-патріотичної тематики». У 2017 році Слов'яносербська б/ф брала активну участь в обласній акції «Етнографічне намисто Одеського краю». 18 травня бібліотека долучилася до участі у святковій програмі до [Дня вишиванки](#). Свято національної єдності відбулося у селищі Велика Михайлівка.

31 червня 2017 року були проведені заходи для дітей та юнацтва в рамках Всеукраїнської акції «Бібліоніч» — «Бібліосутінки — 2017».

Також активну участь Слов'яносербська б/ф брала у Всеукраїнських акціях «Маки пам'яті» (до Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні), «Бібліотека українського воїна» (безстроковій акції державного значення для підтримки воїнів АТО). За результатами рейтингової оцінки за 2017 рік Слов'яносербська б/ф посіла III місце серед бібліотек — філій Великомихайлівської ЦБС.

На 01.01.2017 року бібліотека має такий книжковий фонд: Всього книг, брошур і журналів — 9446 екземплярів, книг записаних до інвентарної книги — 9168 примірників, періодичних видань (газет та журналів) — 278 екземплярів. Фонд зручно представлений для користувачів різних вікових груп. Проводиться різностороння популяризаторська робота, направлена на розкриття книжкового фонду для читачів різної вікової категорії. У 2017 році була проведена певна робота над систематизацією книжкового фонду згідно класифікаційних таблиць УДК. (Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 177 «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десятикової класифікації»).

Хронологічні дані:

1952 рік — Кучер Галина Сергіївна — Приборщенко Пелагея Михайлівна (з кінця 1952 р. до травня 1953 р. проводилася підготовча робота з формування бібліотечного фонду);

1953 рік — Приборщенко Пелагея Михайлівна — Корнейчук Софія Гаврилівна;

1954 рік — Корнейчук Софія Гаврилівна.

1955—1958 р.р. — Трофімова Олена Сергіївна;

1959—1962 р.р. — Дубровіна Матрьона Федорівна;

1962—1991 р.р. Приборщенко Тамара Андріївна;

1991 по теперішній час — Левченко Людмила Володимирівна.

Сільський будинок культури.

Основними осередками культурного життя села протягом століття були дві установи: церква і клуб.

З архівних даних, першим завідуючим сільським клубом був Матенко Андрій Романович. У післявоєнні роки клуб знаходився посередині села на вулиці Осадчого. Потім на вулиці Шкільній в приміщені церкви. В 1990 році завдяки наполегливості Вишнякова Михайла Сергійовича був збудований новий будинок культури, який до сьогоднішнього дня красується в центрі села. Також в 1990 році на території села був заснований вокальний ансамбль «Сербчанка». В 1996 році ансамблю присвоєно звання «Народний самодіяльний колектив». З 2006 року ансамбль припинив своє існування.

В 2017 році під керівництвом Слов'яносербського сільського голови Батуріна Івана Максимовича по сучасному відремонтований сільський будинок культури, він милує око, оригінальністю архітектури. За період існування клубу змінювалось багато завідуючих клубом (перелік по роках збережено). На сьогоднішній час директором будинку культури працює Мардарь Тетяна Іллівна, художній керівник Козир Олена Сергіївна.

Слов'яносербська сільська рада

Слов'яносербська сільська рада – колишня адміністративно – територіальна одиниця та орган місцевого самоврядування в Великомихайлівському районі Одеської області. Адміністративний центр – село Слов'яносербка. В самому початку сільській раді підпорядковувалися населені пункти – с. Слов'яносербка, с. Антоно-Ковач, с. Олег, а з кінця шестидесятих років приєднали ще с. Новосавицьке, с. Юрківка, с. Банети, с. Тихий Кут, с. Зелений Садок. З 1992 року в селі Новосавицьке була створена окрема

сільська рада, в яку ввійшли села Юрківка та Банети, (на той час в селах Тихий кут та Зелений Садок не залишилося жодного жителя).

Слов'яносербська сільська рада була заснована у 1918 році, зі слів старожилів села у період до Великої Вітчизняної війни головами та секретарями сільської ради працювали Дудник Микита та Осадчий Григорій Ісидорович (офіційні відомості, які підтверджують дану інформацію, відсутні).

В період з 1941-1944 років сільська рада не діяла в зв'язку з німецько-румунською окупацією. А вже з січня 1945 року голів та секретарів у Слов'яносербській сільській раді змінилося дуже багато (перелік по роках збережено).

В 1962 році

Слов'яно-Сербська (на той час) сільська рада Великомихайлівського району Одеської області увійшла до Роздільнянського району. А в 1965 році була передана зі складу Роздільнянського району до Великомихайлівського, в складі якого проіснувала до 2020 року.

На самому початку сільська рада розміщувалася у старому приміщенні по вулиці Осадчого, також там знаходився радоівузол. В кінці шестидесятих років сільську раду перенесли в приміщення контори колгоспу «Радянська Україна» по вулиці Молодіжна 28, а з 1997 року сільську раду перенесли в новозбудоване приміщення по вулиці Молодіжна 57, де вже знаходився Слов'яносербський сільський ФАП.

Слід відзначити, що посаду голови сільської ради в різні роки обіймали Драганов Олексій Степанович та Дем'яненко Василь Захарович, обов'язки секретаря довгий час виконували Романова Зінаїда Андріївна, Шемянська Світлана Олексіївна та Шмигельська Наталія Миколаївна, яка пропрацювала майже 22 роки. Окремо відмітимо Чернегу Петра Леонтійовича, який загалом головою сільської ради пропрацював майже 20 років. З 1991 року головою сільської ради на чергових виборах було обрано Батуріна Івана Максимовича, який майже 20 років очолював Слов'яносербську сільську раду до об'єднання її в Великопосківську об'єднану територіальну громаду.

Колгоспи:

В 1928-1933 роках в УСССР проводилася колективізація - частина політики колективізації і розкуркулення СРСР, шляхом створення великих колективних господарств на основі селянських дворів. Новостворені господарства назвали колгоспами.

Наше село не було винятком, на території Слов'яносербки з'явилися два колгоспи – одна половина села відносилася до колгоспу імені Советов, а інша половина був колгосп імені Чкалова. Першим головою колгоспу імені Советов був Ольченко Дмитрій Микитович, головою колгоспу імені Чкалова був Журба Іван Микитович.

Журба Іван Микитович (1892 – 1969)

На цих посадах вони пропрацювали до 1941 року, одними з перших пішли на фронт.

З 1941-1944 роки село знаходилося в румунській окупації. Згідно історичної архівної довідки колгоспи розпочали свою повноцінну роботу з середини 1944 року, після звільнення села від німецько-румунських окупантів. В Слов'яносербці існували два колгоспи «Советов» та імені Чкалова. В період укрупнення колгоспів (1950 рік), колгоспи імені Чкалова, «Советов», імені Дімітрова (х. Олег) були об'єднані в один і отримали назву «Советов». Це дало можливість краще використовувати матеріальні ресурси. Починаючи з 50-х років соціально економічний, культурний розвиток села невпинно зростав. В 1953 році колгосп «Советов» був перейменований в колгосп ВКП(б) центр колгоспу знаходився в селі Слов'яносербка. В 1955 році колгосп ВКП(б) був перейменований в колгосп імені Ворошилова. В 1958 році колгосп імені Ворошилова був перейменований на колгосп «Радянська Україна»: центром якого було село Слов'яносербка, який охопив села Слов'яносербка, Антоно-Ковач, та хутір Олег. Загальна площа колгоспу складала 4790 га, в тому числі рілля-3452 га. Господарство спеціалізувалося на вирощенні зернових і технічних культур, садівництвом та виноградарством, мало розвинуте тваринницьке господарство м'ясо-молочного напрямку.

Агітбригада 1975 рік.

Далі зі слів старожила села Задніпряного Володимира Дмитровича (1932 року народження), та з протоколів загальних зборів правління колгоспів відомо, що: після закінчення другої світової війни головою колгоспу імені «Советов» був Музика Василь Васильович, який повернувся з війни. Також відомо, що головою колгоспу був – Новіков Григорій Іванович, Попов Тихон Миколайович в 1958 -1960 роках, Щеглов Сергій Костянтинович-1961-1962 роках . 1963 рік головою колгоспу призначили Маркевича Ігоря Миколайовича, який пропрацював до 1964 року. З 1964 -1969 роки – Аркавенко Андрій Андрійович; 1969 -1973 роки – Вознюк Анатолій Олександрович.

На той час в колгоспі працювали 526 робітників.

По два роки пропрацював Ковалевський Володимир Ларіонович , Синюк Володимир Федорович, Бринза Йосип Валер'янович. Це були керівники, господарі, люди з великої літери. Під час їх господарювання були збудовані нові тваринницькі приміщення, тракторний стан, ремонтна майстерня, автопарк, кормопереробний цех, лісопильня, кузня.

З 1980 по 1988 рік головою колгоспу працював Богданов Микола Михайлович.

В розпорядженні колгоспу в 1980 роках знаходилось: комбайнів - 18 одиниць; тракторів колісних -7 одиниць; тракторів гусеничних- 10 ; вантажних автомобілів - 8. Наявність техніки дала змогу повністю механізувати роботу на ланах та фермах.

У 1988 році в колгоспі працювали 323 колгоспники.

На молочно-товарній фермі на той час поголів'я корів складало - 545 голів; молодняка- 654 гол.; овець-1456 гол.; коней-31 гол.

Надій молока - 1540 тонн.

На свино - товарній фермі на відгодівлі обліковувались -336 гол.; кабани - 29гол.; поросята -338 гол.; свиноматки - 25 гол.

Надалі господарство очолювали: з 1988-1991 роки – Вишняков Михайло Сергійович; 1991-1997 роки Миронов Віталій Олексійович.

Під час керування Вишнякова М.С. велика увага приділялася розвитку тваринництва, було закуплено корів молочно-м'ясного напрямлення, породистих коней. Колектив ферми неодноразово очолював районні змагання тваринників, і не поступався лідерством протягом багатьох років. На той час очолювала ферму Матвійко Валентина Миколаївна. Головним зоотехніком багато років пропрацювали Коваленко Іван Дмитрович, Чумак Герта Карлівна, а ветлікарем понад 30 років працювала Музика Ганна Дмитрівна, інженером по трудомістким роботам Титик В.Г.

Основною запорукою успіху молочно-товарної ферми у всі часи її існування, була самовіддана праця невтомних доярок, скотників, свинарів, чабанів, телятниць та конюхів. Довгий час доярками працювали: Звягінцева Л.Д., Звягінцева Г.С., Левченко Л.В., Іванова Л.А., Кліменко Н.Д., Похила Г.М., Чернега М.І., Мамчур М.І., Іванова М.М., Сокоренко Н.Т., Глинська Р.Г., Матвійко В.М., Смолінська Л.І., Смолінська З.І. Слободян Л.

На фото доярки Слободян Л.І., Матвійко В.М. Звягінцева Л.Д. Голова колгоспу Вишняков М.С. головний зоотехнік Чумак Г.К.(1990 р).

Від них не відставали телятниці: Згордан Т.С., Музика М.І., Слободенюк В.С.; свинарі: Сокоренко З.В., Гаркавенко А.І., Гаркавенко П.І.; скотники: Левченко І.Г., Гоцелюк В.М., Матвійко Т.П.; чабани: Бондаренко Ф.Г., Бондаренко Г.Ф., Стамов Г.П.

Не відставали від тваринників і сільські механізатори та хлібороби. В 60-80 роки в колгоспі «Радянська Україна» гриміли імена передових комбайнерів Кривошеев П.А., Матенко А.Р., Кривошеев В.П., Шевченко О.Ф., Калеска А.В., Звягінцев Д., Петрушевський Г.Я., Грабаровський В.С. Вони неодноразово ставали переможцями змагань серед «гвардійців жнив» Великомихайлівського району.

Зразки високопродуктивної праці на слов'яносербських полях демонстрували механізатори – Задніпрський П.Ф., Обухов М.І., Приборщенко М.О., Дмитрук М.М., Іванов М.С., брати Калеска Володимир та Петро, Сокоренко М.В., Іванов І.І., Мамчур Г.В., Коптюк М.М. Протягом багатьох років добросовісно готували техніку в сільській майстерні: завідуючі – Слободенюк Д.Д., Приборщенко О.О., Бондаренко М.П., головні інженери Алейніков В.М., Васюк Ю.Г., та зварювальник Берізко М.В.. Довгий час бригадиром тракторної бригади був Бондаренко С.П.(1982-2002рр.).

Водії - Задніпрський В.Д., Аркавенко М. А., Гончаренко А.Г., Карпенко О. В. , Щуцький В. , Похила В.І.,
Гоцелюк С.М., Гаркавенко А. Г., Приборщенко П. Ф., Гаркавенко О.Г.

За трудові успіхи 14 колгоспників нагороджено орденами та медалями СРСР, в тому числі орденом
Жовтневої Революції нагороджено чабана Ф.Г.Бондаренка.

Кривошеєв Віктор Павлович – нагороджений Орденом трудового червоного прапора.

Сокоренко Зінаїда Василівна нагороджена Орденом «Дружби народів» та Орденом трудового червоного прапора.

Задніпряний Володимир Дмитрович нагороджений – Орден «Знак Пошани»; Орден трудового червоного прапора; Орден «Знак Пошани».

Колгоспний дитячий садок: Богачук Г.О., Іванова П.І., Сагаулова Н. В., Бондаренко Т.В.,Гаркавенко Т.В.

1961 рік.

Бухгалтерія колгоспу в різні роки: Чернега І. – головний бухгалтер (1960-ті роки). Задніпряний О.Д. – початок 1970-х років, далі головний економіст до 1988р. Гоцелюк Л.Г. (1965-1973) – бухгалтер, (1973-1997) – головний бухгалтер. Гоцелюк Л.І. – працювала з 1969 року бухгалтером, а з 1988 року – головний економіст до 1997 року. Касиром довгий час працювала Чернега Марія. В різні роки бухгалтерами працювали: Слободенюк Григорій, Соколовський В., Шемянський В.П., Бінфет Г.А., Задніпряна В.І., Музика Р.В., Калека Н.І., Домбровська Л.А., Грушенко Л.Т.

В 1996 році колгосп «Радянська Україна» було реорганізовано на КСП (колективне сільськогосподарське підприємство) «Сербське» та проведено розпаювання сільськогосподарських земель між членами КСП.

На загальних зборах членів КСП в 1997 році директором КСП «Сербське» було обрано Кухтика Володимира Івановича, в цей період було проведено розпаювання майнового фонду між членами КСП.

В 2001 році КСП «Сербське» перейменовано в ТОВ (товариство з обмеженою відповідальністю) «Сербське». На території сільської ради утворилися господарства різних форм власності: ТОВ «Сербське» директор Кухтик Володимир Іванович; ТОВ «Спектр» директор Федотенко Ігор Вікторович в подальшому реорганізовано в СГ «Джерело» - директор Александрюк Олександр Георгійович. ТОВ ВКФ «Інтерцентрлюкс» - директор Швець Микола Фіофілович, а з 2016 року директор Дем'яненко О.М.

На теперішній час в господарствах працюють 55 людей:

Тов. «Сербське» - 21; СГ «Джерело» - 19; ТОВ ВКФ «Інтерцентрлюкс» - 15.

Сучасні будні працівників сільського господарства.

